

2. Євтушенко, Г. (2016). Імідж сучасного викладача: сутність та особливості формування. *Глобальні та національні проблеми економіки*, (11), 630–634.
3. Колодяжна, А., (2020). Імідж педагога як психологічна проблема. *Fundamental and applied research in the modern world : abstracts of III International Scientific and Practical Conference* (р. 363–370). Boston: BoScience Publisher.
4. Скорик Ю. (2014). Імідж педагога як формуючий чинник стійкості до професійного вигорання майбутніх викладачів вищої школи. *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка*, (4), 144–147.
5. Тимошенко, В., (2016). Педагогічний імідж викладача ВНЗ як частина професійної компетенції. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, (2), 196–200.
6. Навроцька, М., (2018). Аналіз експериментального дослідження розвитку професійного іміджу педагога у післядипломній освіті. *Педагогічний альманах*, (39), 159–164.
7. Тарасенко, Н. А. (2002). Формирование индивидуального имиджа будущего учителя. <https://www.dissercat.com/content/formirovanie-individualnogo-imidzha-budushchego-uchitelya>

УДК 376-056.264-053.2-056.29/.34-0

СПЕЦИФІКА ВИВЧЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ

Синиця А.О.

старший викладач кафедри прикладної психології та логопедії

аспірант кафедри логопедії та логопсихології Бердянського педагогічного університету, Українського державного університету ім. М. П. Драгоманова

Анотація : У роботі обґрунтовано специфіку вивчення дітей раннього віку з церебральним паралічем. Що полягає у застосуванні мультидисциплінарного підходу у вивченні дітей раннього віку з церебральним паралічем. З'ясовано, що лише досліджуваний підхід у контексті вивчення розвитку дітей з церебральним паралічем дає шанс глибше розуміти етіопатогенез таких дітей, і відповідно мати змогу в медико-психолого-логопедичній та соціальній площині організувати корекційно-абілітаційну роботу та отримувати максимальні результати. Доведено необхідність застосування мультидисциплінарного підходу при вивченні дітей раннього віку з церебральним

паралічем. Наголошено, що такий підхід найбільш доцільним, при вивченні дітей раннього віку з церебральним паралічем.

Ключові слова: *специфіка вивчення, мультидисциплінарний підхід, діти з церебральним паралічем.*

Вступ. З кожним роком кількість новонароджених дітей «групи ризику» невпинно зростає. Це обумовлено багатьма негативними факторами, які впливають на жінку та дитину у пренатальний та постнатальний періоди.

Огляд літератури. Проблема виходжування та розвитку таких дітей є однією з фундаментальних для сучасної педіатрії, спеціальній освіті (логопедія) та інших суміжних наук.

Згідно даних клінічних досліджень різних поколінь Бадалян (2012), Мартинюк & Зінченко (2011), Мастюкова (1972), Семенова (1972) та ін., перше місце серед дитячої інвалідності за неврологічним профілем займає церебральний параліч (далі ЦП) (Мартинюк, 2011).

Значна кількість вітчизняних та зарубіжних наукових праць висвітлює питання симптоматики, механізмів, структури рухових й супутніх розладів та пошуку ефективних технологій абілітації і методів лікування церебрального паралічу. Представники різних наукових шкіл (клінічний, педагогічний, психологічний напрям та ін.) визначають широкий спектр проблем розвитку цієї категорії дітей. Тому зарубіжні та вітчизняні науковці, досліджуючи проблему церебрального паралічу, вважають, що такі діти потребують одночасно спеціальної уваги таких галузей науки, як медицина, педагогіка, соціологія, психологія, логопедія. Специфіка вивчення дітей раннього віку з ЦП полягає у здійсненні сучасного підходу до визначення актуального стану та реальних труднощів розвитку.

Згідно авторської позиції, саме через призму сучасного розуміння проблем таких дітей, тобто застосування мультидисциплінарного підходу при вивченні особливостей розвитку дітей раннього віку з ЦП можна досягнути максимального результату. Так як, мультидисциплінарний підхід у контексті розвитку дітей з ЦП дає шанс всебічно, глибоко розуміти етіопатогенез таких дітей і відповідно мати змогу в медико-психолого-логопедичній та соціальній площині організувати корекційно-абілітаційну роботу та отримувати максимальні результати.

Метою наукового дослідження є обґрунтування специфіки вивчення дітей раннього віку з ЦП.

Результати дослідження. Для розуміння багатовекторності проблеми розвитку дітей з ЦП через призму мультидисциплінарного підходу, доречно за необхідне на основі теоретико-методологічного підґрунтя методології мультидисциплінарності здійснити науково-теоретичний аналіз однієї з найскладніших категорій дітей з порушеннями розвитку, власне йдеться про дітей раннього віку вищезазначеної категорії.

Сучасні дослідники розглядають мультидисциплінарність як методологічний принцип сучасного наукового пошуку, що передбачає широке використання наукової інформації незалежно від її дисциплінарної приналежності, тобто є методологічним оформленням синтезу наукових досягнень із різних дисциплін у наукових дослідженнях. Пошук особливостей розвитку дітей з ЦП раннього віку має бути мультидисциплінарним, незалежно від того, якою ми вважаємо цю проблему (клінічна, психологічна, логопедична) (Шевцов, 2013).

За визначенням більшості вітчизняних та зарубіжних дослідників, дитячий церебральний параліч поєднує у собі складний термін, який об'єднує групу непрогресуючих станів, розладів моторики (паралічі, гіперкінези, тремор тощо), у складі яких є порушення психіки, мовлення, сенсорних систем, епілептичні напади Архіпова (2015), Бадалян (2012), Гуровець (2004), Зінченко (2011), Мартинюк (2011), Семенова (1972), Приходько (2008), Вах (2005), Nelson (1986) та ін.

Дитячий церебральний параліч є предметом вивчення таких наук, як медицина (педіатрія (неонатологія), невропатологія, реабілітологія тощо), педагогіка (спеціальна дошкільна педагогіка, корекційна педагогіка, логопедія тощо), психологія, логопсихологія, соціологія тощо. Отже з вище зазначеного, слушним є те, що досліджувана патологія розвитку є мультидисциплінарною проблемою, тобто потребує ґрунтовного вивчення.

Згідно сучасним результатам клінічних досліджень здійснених групою медичних фахівців (Мартинюк та ін., 2011), підтверджено факт мультидисциплінарного вивчення дітей раннього віку з ЦП. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Церебральний параліч та інші органічні ураження головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями» (2013), створена на основі розробки уніфікованого клінічного протоколу медичної допомоги (УКПМД) по реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи, що затверджується МОЗ України.

Отже, метою створення цієї клінічної настанови було зменшення ступеня рухових порушень, підвищення функціональної активності дитини, зменшення больових відчуттів, полегшення догляду за дитиною та попередження ортопедичних ускладнень, в комбінації з іншими втручаннями, які спрямовані на корекцію асоціативних порушень та супутньої

симптоматики, сприяння незалежності та досягнення найбільш повної соціальної інтеграції дітей з обмеженими можливостями здоров'я (Церебральний параліч та інші органічні ураження головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями, 2013).

У настанові автори описують багатогранність природи порушеного розвитку дітей з ЦП. До супутньої симптоматики, яка може виникати при рухових порушеннях у дітей з ЦП, відносять (рис.1):

Джерело: узагальнено автором на основі (Церебральний параліч та інші органічні ураження головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями, 2013).

Збагнути багатосферишність розвитку дітей раннього віку з ЦП, нашарування клінічних факторів, які впливають на організм та стають причиною спотвореного розвитку дитини, можливо лише через застосування мультидисциплінарного підходу. Тим більше, мультифакторна природа порушеного розвитку розкривається результатами клінічних, психологічних, логопедичних та соціальних досліджень. Згідно з цими даними розкривається багатоваріативність причин, проявів порушень, які характеризують клінічну сторону, психологія дає розуміння інтелектуального розвитку, особистісний статусу, особливості такої дитини. Однією з найтяжчих проблем є мовленнєва – саме комунікація об'єднує дитину із соціумом, що розкриває наука логопедія.

Таким чином, здійснений науково-теоретичний аналіз багатоваріативної природи розвитку дітей раннього віку з ЦП доводить необхідність застосування

мультидисциплінарного підходу, що забезпечить багатовекторне розуміння цієї категорії дітей.

Специфіка вивчення полягає у тому, що мультидисциплінарний підхід, видається як спосіб взаємодії між тими науковими галузями, які дотичні до такої категорії дітей для поєднання зусиль окремих наукових галузей для забезпечення раннього системного супроводу такої дитини та її родини. Відтак, мультидисциплінарний підхід вирішує існуючі складні у предметній системі навчання протиріччя між розрізненим засвоєнням конкретних знань та необхідністю їх синтезу з метою цілісного та комплексного застосування на практиці, у діяльності та житті зазначеної категорії дітей.

Можна бути абсолютно впевненими, начебто нічого нового, а втім, епістемологічні виміри мультидисциплінарності набувають вирішального значення в процесі утвердження нових підходів у навчанні та в наукових дослідженнях. Мультидисциплінарність, ширше і глибше поняття ніж міждисциплінарність (Роменська, 2015). Підтвердження знаходимо в працях сучасного вітчизняного науковця Корнєва (2006), який наголошує на використанні мультидисциплінарного підходу в роботі зі складними порушеннями розвитку в дітей, у тому числі й дітьми раннього віку з ЦП, та називає його найвдалішим дотепер.

Висновки. Здійснивши науково-теоретичний аналіз специфіки вивчення дітей раннього віку з ЦП, робимо висновок, що мультидисциплінарний підхід у їх вивченні передбачає одночасний перехресний розгляд проблем зі своєї науково-методологічної позиції різних наукових шкіл. Нами обґрунтовано специфіку вивчення дітей раннього віку з ЦП, який вимагає застосування мультидисциплінарного підходу, багатовекторне розуміння проблем розвитку таких дітей (у клініко-психолого-логопедичній та соціальній площині). Лише такий науковий підхід дає впевненість мати шанс максимального вивчення та розвитку дитини з ЦП, ураховуючи весь спектр мультифакторної природи розвитку її в сучасному соціумі.

Список використаних джерел:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. (2013) Церебральний параліч та інші органічні ураження головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями: наказ Міністерства охорони здоров'я 09.04.2013 р. № 286. 2013 р. 121 с.
2. Бадалян, Л. О. (2012). *Невропатология*. Москва: Академия.
3. Гуровець Г. В. (2004) *Детская невропатология. Естественно-научные основы специальной дошкольной психологии и педагогики*. Москва: Гуманитарное издание центр ВЛАДОС.

4. Журба, Л. Т., Мастюкова, Е. А. (1981). *Нарушение психомоторного развития детей первого года жизни*. Москва: Медицина.
5. Козьявкин, В. И., Шестопалова, Л. Ф., Подкорытов, В. С. (2014). *Детские церебральные параличи. Медико-психологические проблемы*. Львів: НВФ «Укр. технології».
6. Корнев, А. Н. (2006). *Основы логопатологии детского возраста: клинические и психологические аспекты*. Санкт-Петербург: Речь.
7. Мартинюк, В. Ю., Зінченко, С. М. (2011). *Мінімальна мозкова дисфункція*. Київ: Інтермед.
8. Приходько, О. Г., Левченко, И. Ю. (2008) *Актуальные проблемы непрерывного специального образования детей с церебральным параличом на современном этапе. Проектирование модели «Школа будущего для детей, нуждающихся в особом внимании»: матер. городского круглого стола*. Москва.
9. Romenska, T.G. (2015) Problem of formation of social and living skills by preschool children with infantile cerebral paralysis: theoretical aspect. *Actual problems of the correctional education*: Ministry of Education and Science of Ukraine, National Pedagogical Drahomanov University, Kamyanets-Podilsky Ivan Ohyenko National University; edited by V.M. Synjov, O.V. Havrilov, 5, 261–273.
10. Семенова, К. С., Мастюкова, Е. М., & Смуглий М. В. (1972) *Клиника и реабилитационная терапия детских церебральных параличей*. Москва: Медицина.
11. Шевцов, А. Г., Хворова, Г. М. (2013) Сучасні міждисциплінарні підходи до етапної комплексної реабілітації дітей із церебральним паралічем. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*, 23. http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17118/Chevtsov_Khvorova.pdf?sequence=1
12. Bax, M., Goldstein, M., Rosenbaum, P., Leviton, A., Paneth, N., Dan, B., ... & Damiano, D. (2005). Proposed definition and classification of cerebral palsy, April 2005. *Developmental medicine and child neurology*, 47(8), 571–576.

Chapter 2. PSYCHOLOGICAL SCIENCES. Część 2. NAUKI PSYCHOLOGICZNE

УДК 159.9.019.4:001.8(045)

«ФЕНОМЕН ПОКОЛІНЬ В СІМ'ЯХ ЕТНІЧНИХ МЕНШИН»

Сліченко А.М.

*Аспірант психологічного факультету Запорізького національного університету, м.
Запоріжжя, Україна*

Анотація: автор статті аналізує психологічні особливості людей різних національностей у різноетнічних сім'ях, та розглядає такі поняття як феномен поколінь та поняття зміни поколінь у рамках соціально-психологічного підходу. Основними результатами теоретичного дослідження проблеми феномену поколінь в сім'ях етнічних меншин є висновки про те, що у сучасному суспільстві, що розвивається стрімкими темпами, з абсолютно зміненими умовами життя людей, обставинами і законами - змінюється і ситуація в родинях етнічних меншин.

Ключові слова: феномен поколінь, поліетнічна родина, сім'ї етнічних меншин, стосунки, зміна поколінь.

Вступ. Соціально-економічна трансформація в Україні істотно вплинула на всі сторони суспільства, включаючи інститут сім'ї, зокрема, стосунки між поколіннями, стосунки між батьками і дітьми. Процеси, що відбуваються в суспільстві, не завжди позначаються на сімейному житті прямо і безпосередньо, а переломлюються крізь призму індивідуальних психологічних особливостей членів сім'ї та специфіку їхніх стосунків. Знати та правильно осмислювати психологічні особливості людей різних національностей у різноетнічних сім'ях – важливе завдання сучасної психології, оскільки саме у національно-змішаних сім'ях відображені процеси етносоціального та етнодемографічного розвитку.

Вирішення проблеми формування культури міжетнічних стосунків у сім'ї представлені в працях Кутявіної & Малишевої (2010), Берн (2021), та інших.

Етнопсихологічні чинники функціонування міжетнічної сім'ї представлені у працях Мухамеджанової (2006) та інших.

SCIENTIFIC CONFERENCE

INNOVATIONS AND PROSPECTS FOR
THE DEVELOPMENT OF SCIENCE AND
TECHNOLOGY IN THE 21ST CENTURY:
CHALLENGES OF THE FUTURE

 **OPEN
ACCESS**

ISBN: 868-326-4708-32-7

Poland, Lodz, STEFANA ŻEROMSKIEGO street 53, 90-625,
info@futuraity-publishing.com

**Futuraity
Publishing**

Innovations and Prospects for the Development of Science and Technology in the 21st Century: Challenges of the Future

Materials

International scientific conference

(December 25, 2022, Poland)

*The collection includes materials of scientific works (abstracts, articles),
submitted in accordance with the requirements of the conference.*

*The papers are printed in the author's edition, in the original language.
The authors take full responsibility for the content of the submitted materials.
Claims to the organizers are not accepted.*

Poland, Lodz, STEFANA ŻEROMSKIEGO street 53, 90-625,
info@futuraity-publishing.com

**Futuraity
Publishing**

Innowacje i perspektywy rozwoju nauki i techniki w XXI wieku: Wyzwania przyszłości

Materiały

Międzynarodowa konferencja naukowa

(25 grudnia 2022 r., Polska)

*Kolekcja zawiera materiały prac naukowych (abstrakty, artykuły),
złożone zgodnie z wymaganiami dotyczącymi konferencji.*

*Prace drukowane są w wydaniu autorskim, w oryginalnym języku.
Autorzy biorą pełną odpowiedzialność za treść nadesłanych materiałów.
Nie będą przyjmowane żadne roszczenia wobec organizatorów.*

CONTENT

Chapter 1. EDUCATION. PEDAGOGY. Część 1. EDUKACJA. PEDAGOGIA	8
Губарь А. О. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД.....	8
Разводова М.В. ТАНЦЮВАЛЬНИЙ РУХ ЯК ОСОБЛИВИЙ ЗАСІБ ХОРЕОГРАФІЇ	10
Рибачик Н.О. ОСВІТНІ ТРЕНДИ 2022 РОКУ	14
Михнюк О.В., Шалаєв В. О. ДИНАМІКА РОЗУМОВИХ ПРОЦЕСІВ У КУРСАНТІВ ПІД ВПЛИВОМ ЗАНЯТЬ СПОРТИВНИМ ОРІЄНТУВАННЯМ.....	17
Соколюк О.В., Дуда О.В. ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ	22
Рида Н.В. ПІДГОТОВКА ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОЗРОБКИ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ НА ЗАСАДАХ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВНОСТІ	24
Пономаренко Ю. В. ЩОДО ФОРМУВАННІ ТА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ : АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	27
Джулай Н.І., Пецун А.Ю. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ВІРТУАЛЬНОЇ ДОШКИ ПРИ ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ОНЛАЙН НАВЧАННЯ	32
Щавінська Л.С. УРОКИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДИСТАНЦІЙНО: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	35
Ніколенко Л.М., Поліщук Ю.В., ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ ФАХІВЦІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ З НЕМОВЛЕННЄВИМИ ДІТЬМИ В УКРАЇНІ ТА ЗА ЇЇ МЕЖАМИ.....	37
Тімашова О.А. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА НА ЗАНЯТТЯХ ФІЛОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ	41
Баган С.О., Красніков О.Є. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	43
Білай Д.В. ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ПОСЛУГ	45
Самойленко Н.І., Калюжка Н. С. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	48
Синиця А.О. СПЕЦИФІКА ВИВЧЕННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ	52
Chapter 2. PSYCHOLOGICAL SCIENCES. Część 2. NAUKI PSYCHOLOGICZNE	58
Сліченко А.М. «ФЕНОМЕН ПОКОЛІНЬ В СІМ'ЯХ ЕТНІЧНИХ МЕНШИН»	58
Chapter 3. SOCIAL COMMUNICATIONS. Część 3. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	62